

Aan

College van Burgemeester en Wethouders

Registratienummer / datum

14 mei 2024

Opgesteld door, telefoonnummer

E. Dolman/P. Swinkels, 0651205612

Extra afschriften voor

Henk Nijhuis, Ylva Luijten (gemeente Beuningen).

Onderwerp

Toelichting bij uitkomsten geuronderzoek Nijmegen-West en Weurt

Aanleiding

Vanwege het toenemend aantal geurklachten rondom industrieterrein Nijmegen-West en Weurt hebben gemeente Nijmegen en Beuningen in juli 2022 bureau Olfasense opdracht gegeven om geuronderzoek uit te voeren voor het totale industrieterrein. Omwonenden en bedrijven zijn betrokken geweest bij de opzet van het onderzoek en de keuze voor het onderzoeksbureau. In 2007 en 2010 zijn al eerder geuronderzoeken uitgevoerd voor het totale terrein maar door een groot aantal wijzigingen waren deze niet meer actueel. Het geuronderzoek is in april 2024 definitief opgeleverd ("Geuronderzoek industrieterrein Nijmegen-West en Weurt, Eindrapport" van april 2024 met kenmerk GENYA5 van Olfasense). In dit memo wordt een toelichting gegeven bij de bevindingen van het onderzoek.

Doel

Het geuronderzoek had als doel om te komen tot een goede actuele situatie van de geurbronnen en de geursituatie in het gebied Nijmegen-West en Weurt. Dit inzicht is nodig voor (toekomstige) bestuurlijke besluitvorming met betrekking tot geur.

Bij de start van het onderzoek was nog niet bekend dat APN per 1-1-24 zou stoppen. Daarom zijn in het onderzoek ook de effecten van APN onderzocht. Nu APN niet langer in bedrijf is zijn de conclusies daarover minder relevant. Echter zijn ze wel van waarde gebleken voor de klachtenanalyse in het onderzoek. De resultaten van de onderzoeken voor APN zijn daarom nog wel opgenomen in het onderzoek. Er is een berekening gemaakt, zowel inclusief als exclusief APN.

Werkwijze

Het door Olfasense uitgevoerde onderzoek is in twee delen opgesplitst:

1. Vooronderzoek.

Het vooronderzoek was bedoeld om in beeld te brengen hoe de individuele geurbronnen op het industrieterrein Nijmegen-West en Weurt feitelijk buiten hun terreingrenzen te ruiken zijn. Tijdens veldwaarnemingen werd er op een systematische manier benedenwinds van de verschillende bronnen bepaald of er geur afkomstig van die bronnen kan worden waargenomen en zo ja, wat de intensiteit is (hoe sterk) en hoe onaangenaam de geur gevonden wordt. In het vooronderzoek is ook een relatie gelegd met de klachtensituatie om een beter beeld te krijgen van de aan het industrieterrein toegeschreven geurklachten. Op basis van de uitkomsten van het vooronderzoek zijn bedrijven geselecteerd voor het hoofdonderzoek. Bij deze bedrijven is dossieronderzoek uitgevoerd.

2. Hoofdonderzoek

In het hoofdonderzoek is de actuele geuremissie¹- en immissie² in beeld gebracht door bij de geselecteerde bedrijven zelf geurmetingen uit te voeren en/of gebruik te maken van al bestaande actuele geurmetingen. Vervolgens is gekeken naar de relatie tussen geurimmissie en klachten, is onderzoek gedaan naar de cumulatieve situatie en zijn de consequenties van de uitkomsten van het onderzoek voor de keuze van een geurbeleid in beeld gebracht.

Resultaten en conclusies

Hieronder worden de belangrijkste resultaten en conclusies van het onderzoek kort beschreven.

Vooronderzoek (hoofdstuk 2)

Uit de veldmetingen bleek dat er zes bedrijven zijn die benedenwinds duidelijk buiten de terreingrens tot geurwaarneming leiden³:

1. APN (Asfaltproductie – grondgebied Nijmegen - inmiddels gesloten)
2. ARN (Afvalenergiecentrale – grondgebied Beuningen – provincie bevoegd gezag)
3. Duynie/Novidon (Plantaardige veeteeltproducten -grondgebied Nijmegen – gemeente bevoegd gezag)
4. NIJG (IJzergieterij – grondgebied Nijmegen – provincie bevoegd gezag)
5. RWZI Nijmegen (Rioolwaterzuiveringsinstallatie – grondgebied Beuningen – provincie bevoegd gezag)
6. Smit Draad (Wikkeldraad - grondgebied Nijmegen – gemeente bevoegd gezag)

Voor deze bedrijven is een analyse gemaakt van de klachten met betrekking tot geurhinder in de afgelopen jaren om later te kunnen onderzoeken wat de overeenkomsten zijn tussen de uitkomsten van het immissieonderzoek en de klachten.

Het dossieronderzoek was erop gericht te bepalen welke bronnen van geuremissie bij de in het veldonderzoek geselecteerde bedrijven opnieuw door middel van metingen gekwantificeerd zouden moeten worden om een actueel beeld van de feitelijke geuremissie te verkrijgen. Hierbij bleek het te gaan om in totaal 9 bronnen.

Hoofdonderzoek (hoofdstuk 3)

Het hoofdonderzoek bracht aan het licht dat de geuremissie en -immissie van de meeste onderzochte bedrijven niet of maar weinig afweek van wat van de bedrijven bekend was.

Een uitzondering vormde de **RWZI Nijmegen**, die een duidelijk hogere geuremissie bleek te hebben dan eerder was beschreven. Deze wat hogere emissie heeft zich echter niet vertaald in relevante aantallen klachten.

Over **APN** en in mindere mate **NIJG** stellen de onderzoekers dat in de afgelopen 2 jaar véél meer geklaagd is dan je op basis van de geurimmissiegegevens zou verwachten. De toename van de klachten en de absolute aantallen zijn volgens de onderzoekers waarschijnlijk een gevolg van veranderingen in de gevoeligheid van de omwonenden voor de specifieke geur van APN. Zij stellen dat het zeer goed mogelijk is dat de berichtgeving over APN een verandering teweeg heeft gebracht en de hinderlijkheid van de geur van APN is veranderd. De categorie 'hinderlijk' waarin de geur van APN tot dusver werd ondergebracht zou volgens de onderzoekers niet meer passend zijn. APN zou moeten worden ingedeeld in de categorie 'zeer hinderlijk'. Het is volgens de onderzoekers

¹ Geuremissie: wat stoot het bedrijf uit aan geur

² Geurimmissie: wat is de geurconcentratie op leefniveau

³ De kwalificatie 'waarneembaar' heeft geen directe relatie tot een concentratie uitgedrukt in ouE/m3. Een geur die waarneembaar is heeft per definitie een geurconcentratie, die hoger is dan 1 ouE/m3. De waarnemingsafstand heeft ook géén relatie met geurcontouren waarmee de geurimmissie (geurbelasting) van een bedrijf inzichtelijk kan worden gemaakt: waarneming vindt momentaan plaats (binnen korte tijdspanne), terwijl contouren worden uitgedrukt als uurgemiddelde concentratie als 98-percentielwaarde (een statistische samenvatting van een langere periode).

waarschijnlijk, dat het verhoogde klachtenaantal van NIJG eveneens een gevolg is van de verhoogde gevoeligheid van de omgeving. Daar komt nog bij dat een aantal geuren (APN, NIJG, Draad Nijmegen) voor niet 'geoefende ruikers' moeilijk uit elkaar gehouden kunnen worden.

Voor **ARN, Duynie/Novidon** en **Smit Draad** geldt, dat het aantal jaarlijkse klachten uiterst beperkt is en dat ze voldoen aan de normen die volgens de provinciale beleidsregel van toepassing zouden zijn. Beide gegevens zijn in overeenstemming met elkaar.

Uit de verkregen resultaten concluderen de onderzoekers, dat de relatie tussen geurimmissie en geurklachten gevoelig is voor externe factoren. Zij stellen dat een klacht over geurhinder meer een uiting is van zorgen over de luchtkwaliteit en de gevolgen daarvan voor de gezondheid. Daarbij is er volgens de onderzoekers geen echte drempelwaarde voor de geurperceptie meer: elke waargenomen geur wordt meteen aan de gezondheidsaspecten gekoppeld en is daarmee reden tot klagen.

Uit het onderzoek blijkt verder dat bij een aantal bedrijven de richtwaarde voor aanvaardbare geurhinder wordt overschreden. Het betreft hier situaties die in het verleden zijn ontstaan en die ook al binnen het bestaande geurbeleid consequenties kunnen hebben voor ruimtelijke ontwikkelingen in de nabijheid van het bedrijventerrein. Bij het ontwikkelen van nieuw geurbeleid dient hier ook rekening mee gehouden te worden.

Cumulatieve situatie (hoofdstuk 4)

Zowel in de situatie met APN nog in bedrijf als in de situatie na sluiting van APN treedt er overschrijding van de grenswaarde op aan de oostzijde van Weurt en aan de randen van de woonbebouwing van Nijmegen. Het wegvallen van APN als bron van geur vertaalt zich nauwelijks in een verbetering van de totaal berekende geurimmissie. Theoretisch is de invloed van APN dus heel erg beperkt.

De onderzoekers stellen dat in werkelijkheid de situatie echter heel anders was: door de veranderde gevoeligheid van de bevolking voor de geur afkomstig van APN is de feitelijke impact van die geur véél groter geweest dan op basis van rangschikking in de categorie 'hinderlijke' geur verwacht zou kunnen worden.

Ondanks de sterke invloed van APN op ervaren geurhinder, stellen de onderzoekers dat er geen enkele aanwijzing is dat cumulatie een relevante rol speelt in de geurproblematiek als gevolg van het industrieterrein Nijmegen-West en Weurt.

Consequenties onderzoek voor het geurbeleid (hoofdstuk 5)

De onderzoekers schetsen in hoofdstuk 5 een aantal consequenties van het onderzoek voor de (toekomstige) ontwikkeling van nieuw geurbeleid. De onderzoekers geven in het rapport ook aan dat er momenteel stappen worden gezet om te komen tot landelijke harmonisering van het geurbeleid en bevelen aan om in ieder geval één lijn te trekken met het provinciale geurbeleid van Gelderland. Om die reden wordt uw college geadviseerd de ontwikkelingen rondom een geurbeleid in ieder geval tot eind 2024 af te wachten en tot dit tijd het bestaande geurbeleid te handhaven.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het uitgevoerde onderzoek komen de onderzoekers tot de volgende aanbevelingen voor de Gemeente Nijmegen en de gemeente Beuningen:

1. Het validatie-proces van klachten dient verder te worden geoptimaliseerd. Doel: het verkrijgen van een betere balans tussen de uitkomsten van het validatie-proces en de geregistreerde klachten.
2. De evaluatie van klachten moet beter worden beschreven en gestructureerd. Doel: evaluatie dient met een bepaalde frequentie plaats te vinden (bv. eens per kwartaal) en er dient een objectief

beoordelingskader te zijn voor het bepalen van de benodigde vervolgacties. De mogelijke vervolgacties dienen concreet te worden benoemd en vastgelegd.

3. Ten aanzien van de geurnormering in relatie tot de hinderlijkheid van een geur: volg -samen met de provincie- de ontwikkelingen die er op nationaal niveau plaatsvinden, maar trek, onafhankelijk van wat er op nationaal niveau gebeurt, in ieder geval één lijn. Doel: Géén verschil tussen provinciaal en gemeentelijk geurbeleid.
4. Bij de vaststelling van een aanvaardbaar hinderniveau: corrigeer de maximale toegestane geuremissie voor de meetonzekerheid⁴. Doel: Op deze manier wordt voorkomen dat niet gehandhaafd kan worden op onaanvaardbare geurhinder én wordt voorkomen dat cumulatieve effecten een relevante rol kunnen gaan spelen in de optredende hinder.

⁴ De meetcorrectie die moet worden toegepast bij geurmetingen bedraagt een factor 2. Stel de geuremissienorm bij een bedrijf gekoppeld aan het aanvaardbaar hinderniveau bedraagt 1000 OU_E/uur. Wanneer deze norm in de vergunning wordt opgenomen is vanwege de toe te passen meetcorrectie bij toezicht pas sprake van een overtreding als meer dan 2000 OU_E/uur wordt gemeten. Hierdoor kan ondanks de juiste normering in de vergunning alsnog onaanvaardbare hinder plaats vinden zonder dat daartegen kan worden opgetreden. Olfasense beveelt aan dit op te lossen door bij de normstelling rekening te houden met de meetcorrectie. Dus als de geuremissienorm bij een bedrijf voor aanvaardbaar hinderniveau 1000 OU_E/uur bedraagt dan wordt in de vergunning 500 OU_E/uur als geuremissienorm opgenomen.